

3.7. Disponerings- og regnskabsregler for fællesfonden

Forslagene om ændring af disponerings- og regnskabsregler for fællesfonden har baggrund i anbefalingerne fra Kirkeministeriets økonomitekniske udvalg, som blev nedsat af den daværende kirkeminister i februar 2004 med henblik på en videre bearbejdning af en række af de forslag, der indgik i Finansministeriets rapport af 16. december 2003 om »Udvikling af økonomistyringen på Kirkeministeriets område«. I udvalget deltog to biskopper, en stiftamtmand, to stiftskontorchefer og fire medlemmer fra Kirkeministeriet. Et enigt økonomiteknicke udvalg har den 30. november 2004 afleveret sin rapport til kirkeministeren.

3.7.1. Fællesfonden overgår til at følge de statslige regnskabs- og disponeringsregler (med visse undtagelser)

Finansministeriets rapport anbefalede, at fællesfonden med visse undtagelser underlægges de statslige regnskabs- og disponeringsregler.

Et enigt økonomiteknicke udvalg indstiller i sin rapport, at fællesfonden går over til at følge de statslige regnskabs- og disponeringsregler med enkelte undtagelser vedrørende likviditet.

Der er ikke nogen konflikt mellem de statslige regler, herunder de nye regler om omkostningsbaserede regnskaber og bevillinger, og fællesfondens nuværende regelsæt. Man kan umiddelbart anvende de nye statslige regler, men de skal suppleres med klare regler for afgrænsningen over for det statslige regelsæt. Konsekvenserne af fællesfondens overgang til de statslige regnskabs- og disponeringsregler er relativt små. Betydningen af overgangen til de statslige regler ligger først og fremmest deri, at fællesfonden hermed underlægges et klart og eksternt fastsat regelsæt, således at der bliver en klar adskillelse mellem fastsættelsen af reglerne og fastlæggelsen af budgettet. Det vil endvidere være mindre ressourcekrævende, da der herefter ikke skal udvikles og vedligeholdes et selvstændigt regelsæt vedrørende økonomistyring.

Fællesfonden vil - i lighed med staten - først kunne aflægge et omkostningsregnskab fra 1. januar 2005 og være undergivet fuld omkostningsbevilling fra 1. januar 2007.

Fællesfonden vil i modsætning til statslige institutioner selv skulle tilvejebringe likviditet. Denne forskel, som udvalget har påpeget i sin rapport, indebærer, at der er behov for opbygning af en vis kassebeholdning og for indførelse af nye regler vedrørende fællesfondens lånoptagelse med henblik på at kunne sikre den fornødne likviditet på den billigste måde,

både til den løbende drift og til gennemførelse af større projekter.

Med lovforslagets § 1, nr. 10, indsættes en ny bestemmelse i lov om folkekirkens økonomi, § 14 a, stk. 1, hvor det præciseres, at fællesfonden alene kan optage lån til investeringsformål samt etablere en kassekredit eller lignende på højst 100 mio. kr.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at statslige institutioner (uden selvstændig likviditet) ikke skal tænke på forskelle i ind- og udbetalinger, men får udsving i likviditet dækket ind af statskassen. Fællesfonden skal derimod selv fremskaffe likviditet til at dække disse udsving, og det kan ske gennem opbygning af en »fri« kassebeholdning eller gennem lånoptagelse. Da der i en årrække har været underskud i fællesfonden, jf. tabellen i afsnit 2, er kassebeholdningen forsvundet, og det har været nødvendigt at optage lån til at dække driftsunderskuddene.

For at dække fællesfondens driftsunderskud og styrke fællesfondens likviditet optog Kirkeministeriet således i 2001 lån på i alt 55 mio. kr. i de kirke- og præsteembedekapitaler, der bestyres af Viborg Stiftsøvrighed. Lånet udløber i 2011, og restgælden udgjorde ultimo 2004 42,8 mio. kr. I 2004 optog fællesfonden yderligere lån på i alt 39 mio. kr. i en række stifter. Disse lån blev indfriet i februar 2005. Hertil kommer den samlede leasingforpligtelse i forbindelse med investeringer i IT, som ultimo 2004 var ca. 58 mio. kr. Leasingforpligtelsen forventes at være afviklet i løbet af 2009.

Fællesfonden havde pr. 31. december 2004 lån på 140 mio. kr. Herudover havde stiftsøvrighederne lån på 12 mio. kr. i stiftsmidlerne, som vedrører stifternes bygninger.

Ifølge likviditetsbudgettet for fællesfonden for 2005 vil der igen opstå et behov for at optage et lån i december 2005.

Med de nævnte ændringer indføres et præcist hjemmelsgrundlag for fællesfondens låntagning.

Med lovforslagets § 1, nr. 11, præciseres det, at der ikke kan budgetteres med underskud på fællesfondens samlede budget. Med omkostningsbaserede budgetter og regnskaber fordeles investeringer regnskabsmæssigt på de år, hvor forbruget sker, og altså ikke på de år, hvor investeringen afholdes. Et regnskabsmæssigt underskud er derfor ensbetydende med at overvælde en byrde på fremtidige år. Med henblik på at sikre, at omkostningerne i fællesfonden ikke overstiger, hvad der kan finansieres i det pågældende år, foreslås som en ny bestemmelse, at budgettet for fællesfonden skal fastsættes, så fællesfondens samlede udgifter ikke er større end indtægterne fra landskirkeskatten, andre